

DECIZIE

08 aprilie 2013 mun. Chișinău
Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău în completul de judecată :
președintele ședinței de judecată, judecătorul Conoval Eugenia
judecătorii Iordan Iurie și Furdui Sergiu
grefierul Buhnă Nadejda
cu participarea:
procurorului Bolduratu Vasile
avocaților Conțescu Mihail și Panțîru Victor
inculpaților Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și
Mocanu Alexandru
Mătăsaru Anatolie
părții vătămate

a judecat, în ședință publică apelurile : procurorului în Procuratura Militară Chișinău, Bazatin Ion declarat la 21.06.2011 și avocatului Conțescu Mihail, în numele inculpaților Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru, declarat la 20.06.2011 împotriva sentinței Judecătoriei Centru, mun.Chișinău din 04 mai 2011 privind-i pe :

1. **Floreac Ghenadie Alexei**, născut la 05 ianuarie 1975 în s. Lazo, r-nul Drochia, locuitor al mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare 5, ap. 21, colaborator al MAI, fără antecedente penale, cetățean al Republicii Moldova, codul personal 0992506040399;

2. **Chirtoacă Viorel Petru**, născut la 19 septembrie 1974 în s. Bălănești, r-nul Nisporeni, locuitor al mun. Chișinău, str. Salcimilor 22/3, ap. 86, colaborator al MAI, fără antecedente penale, cetățean al Republicii Moldova, codul personal 2003042079232;

3. **Mocanu Alexandru Valeriu**, născut la 24 februarie 1986 în s. Romanovca, r-nul Ungheni, locuitor al mun. Chișinău. str. Maria Dragan 26/2 „a”, ap. 306, colaborator al MAI, fără antecedente penale, cetățean al Republicii Moldova, codul personal 2002036076127.

Conform sentinței, Floreac Ghenadie a fost condamnat în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 1 an și, prin art.90 Cod penal cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an, iar, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal la câte 2 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul MAI pe un termen de 1 an și, prin art.90 Cod penal, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 1 an;

acțiunea civilă s-a admis în principiu, cu explicarea dreptului părții vătămate de a se adresa în instanța de procedură contencioasă.

C O N S T A T Ă :

1. Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei sunt: urmărirea penală a fost pornită la 23.11.2009 (vol.I, f.d.1), cauza penală a parvenit în instanță la 18.12.2009

(vol.II, f.d.1), prima ședință de judecată a fost fixată la 11.01.2010 (vol.II, f.d.3), sentința a fost pronunțată la 04.05.2011 (vol.II, f.d.215-222) și cauza a parvenit în instanța de apel la 17.01.2013, fiind repartizată la 29.01.2013.

2. Prima instanță a constatat starea de fapt : ”La 08 aprilie 2009, Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru fiind persoane cu funcție de răspundere în virtutea prevederilor art.123 Cod penal, îndeplinind obligațiunile funcționale au încălcat grav cerințele art. 3 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; art. 1, art. 2, pct. 2), 4), art. 12, pct. 1), art. 14, art. 15 a Legii nr. 416- XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție; obligațiunile funcționale, care-i obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să protejeze viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime; să prevină și curme crimele și alte infracțiuni, să mențină ordinea publică și să asigure securitatea publică; să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității a cetățenilor; să comunice despre aplicarea forței fizice șefului său direct, să nu supună pe nimeni la torturi; să poarte responsabilitatea personală pentru realizarea întocmai a atribuțiilor de serviciu, să răspundă de respectarea principiilor ce guvernează conduita polițistului, legislației în domeniul drepturilor omului, a legislației procesual-penale, alte acte normative ce reglementează activitatea de serviciu - în loc de aceasta, Ghenadie Floreac acționând cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, în coparticipație cu colegii săi de serviciu - Viorel Chirtoacă și Alexandru Mocanu, intenționat a comis excesul de putere, în următoarele împrejurări:

Așa, la 08 aprilie 2009, căpitanul de poliție Ghenadie Floreac, fiind în serviciu și îndeplinind obligațiunile funcționale, a primit indicația de la superiori, ca împreună cu colegii săi de serviciu Viorel Chirtoacă și Alexandru Mocanu să-l prezinte în incinta CGP pe cet. Matasari Anatolie.

Necătînd la faptul, că Ghenadie Floreac era inclus în grupul de urmărire penală pe cauza penală ce ține de manifestările în masă din 07-08 aprilie 2009 din mun.Chișinău, acesta, contrar prevederilor art.199 și 235-242 Cod de procedură penală, nu a întocmit o citație sau o ordonanță de aducere silită pe numele lui Matasari, dar s-a deplasat împreună cu colegii săi de serviciu la domiciliul lui Matasari.

În jurul orei 09.30 a aceleași zile, Ghenadie Floreac împreună cu Viorel Chirtoacă și Alexandru Mocanu, toți trei fiind în haine civile, aflîndu-se în curtea casei 64B din șos. Hîncești mun. Chișinău, s-au apropiat de cet. Anatolie Matasari și prezentîndu-se, i-au solicitat să-i urmeze în CGP mun. Chișinău. Primind refuzul acestuia Ghenadie Floreac, susținut de Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru, urmărind scopul de a înfrînge rezistența fizică a lui Matasari, l-a doborît la pămînt pe ultimul.

În continuare Floreac, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, neavând nici o justificare de aplicare a violenței, acționând intenționat în vederea cauzării unei dureri și suferințe fizice, s-a urcat deasupra lui Matasari și i-a aplicat circa 6-8 lovituri cu pumnul în față.

Aderînd la acțiunile superiorului, Chirtoacă și Mocanu au aplicat și ei cîte trei-patru lovituri fiecare cu picioarele în regiunea picioarelor și coastelor, apoi în jurul orei 10-00,1-au urcat pe Matasari în automobil pentru a-l prezenta în CGP mun. Chișinău.

În timpul escortării lui Matasari în CGP mun. Chișinău, deși ultimul deja era imobilizat și nu mai opunea rezistență, din partea colaboratorilor de poliție Floreac, Chirtoacă și Mocanu iarăși nejustificat a fost aplicată forța fizică.

Astfel Floreac i-a aplicat lui Matasari circa 10 lovituri cu pumnul în regiunea capului, colegii săi Chirtoacă și Mocanu, i-au aplicat fiecare părții vătămate cîte 5-6 lovituri cu pumnul în regiunea coastelor și mîinilor.

În urma acțiunilor violente ale lui Ghenadie Floreac, Viorel Chirtoacă și Alexandru Mocanu, conform raportului de expertiză medico-legală nr.2667 din 15 octombrie 2009 lui Anatolie Matasari i-au fost provocate vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată exprimate prin: „Traumatism cranio-cerebral închis, comotie cerebrală, excoriații pe partea piloasă a capului, echimoze cu edem și excoriație pe nas, echimoze pe membrele superioare și inferioare", totodată fiind știrbită imaginea organelor de drept în fața societății, fapt care în cumul a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice precum și drepturilor, intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.” (vol.II, f.d.216-217).

2.1. Fapta constatată de prima instanță referitoare la Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru este calificată în baza articolului 328 alin.(2), lit. a) Cod penal – „excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite cu aplicarea violenței.” (vol.II, f.d.221).

3. Sentința este atacată cu apelul declarat la 21.06.2011 de procurorul în Procuratura Militară Chișinău, Bazatin Ion și la 20.06.2011 de avocatul Conțescu Mihail, în numele inculpaților Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru (vol.II, f.d.227-232).

3.1. În apelul procurorului se solicită: „Casarea parțială a sentinței Judecătorei Centru mun. Chișinău din 04 mai 2011 în privința inculpaților Floreac Ghenadie Alexei, Chirtoacă Viorel Petru și Mocanu Alexandru Valeriu din motivul blândeții pedepsei. Rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpaților Floreac Ghenadie Alexei, Chirtoacă Viorel Petru și Mocanu Alexandru Valeriu a le stabili pedeapsă în baza art.328

alin.(2) lit. a) CP sub formă de închisoare pe termen de 3 ani fiecăruia, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. A-i priva pe Floreac Ghenadie Alexei, Chirtoacă Viorel Petru și Mocanu Alexandru Valeriu de dreptul de a ocupa funcții de natura celeia de care s-au folosit la comiterea crimei pe un termen de 3 ani.”

În susținerea apelului se invocă că pedeapsa aplicată inculpaților este prea blândă, neîntemeiat și incorect au fost aplicate prevederile articolului 90 Cod penal, aplicând o pedeapsă greșit individualizată, nu s-a luat în considerație caracterul social periculos al faptei, modalitatea și gravitatea infracțiunii săvârșite.

3.2. În apelul avocatului Conțescu Mihail, în numele inculpaților Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru se solicită: „Admiterea apelului, casarea în totalitate a sentinței Judecătoriei sectorului Centru mun.Chișinău din 04 mai 2011 în privința lui Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru, cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit ordinii prevăzute pentru prima instanță, prin care procesul penal pe art.328 alineat (2) lit.a) CP de încetat în baza art.275 pct.9), 332 alin.(1) și 391 alin.(1) pct.6) CPP pentru existența circumstanțelor ce condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penală și tragerea la răspundere penală. În caz că instanța nu găsește necesar de a înceta procesul, solicit achitarea inculpaților pentru lipsa în acțiunile lor a elementelor infracțiunii prevăzute de art.328 alineat (2) lit.a) CP.”

În susținerea apelului se invocă, că condamnarea este neîntemeiată și ilegală, deoarece nu se bazează pe probe directe și concludente, ce ar dovedi vinovăția inculpaților de comiterea infracțiunii imputate. În cursul procesului penal există încălcări ale drepturilor procesuale ale inculpatei, care afectează legalitatea condamnării. Încălcările de lege comise în cursul procesului penal conduc la nevinovăția inculpaților, motiv pentru care se impune încetarea procesului în baza articolului 328 alin. 2), lit. a) Cod penal din motivul că există circumstanțe ce condiționează excluderea sau, după caz, exclud urmărirea penale și tragerea la răspundere penală. Aprecierea incorectă a circumstanțelor cauzei și probelor administrate conduc la achitarea inculpaților din motivul că în acțiunile lor lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.328 alineat (2) lit.a) CP.

4. Procedura privind citarea este îndeplinită.

5. În ședința de judecată în apel:

- procurorul a susținut propriul apel, în sensul declarat, s-a pronunțat pentru respingerea apelului avocatului, ca fiind nefondat;
- inculpatul Floreac Ghenadie și avocatul au susținut propriul apel, în sensul declarat, s-au pronunțat pentru respingerea apelurilor procurorului, ca fiind nefondat;
- inculpatul Chirtoacă Viorel și avocatul au susținut propriul apel, în sensul declarat, s-au pronunțat pentru respingerea apelurilor procurorului, ca fiind nefondat;
- inculpatul Mocanu Alexan și avocatul au susținut propriul apel, în sensul declarat, s-au pronunțat pentru respingerea apelurilor procurorului, ca fiind nefondat;

- partea vătămată Mătășaru Anatolie și avocatul Panțîru Victor s-au pronunțat pentru admiterea apelului procurorului și au solicitat respingerea apelului avocatului, ca fiind nefondat.

În ședința de judecată în apel n-a fost invocată necesitatea administrării de noi probe, precum și n-au fost formulate cereri privind cercetarea suplimentară a probelor administrate în prima instanță; au fost verificate declarațiile și probele materiale examinate în ședința de judecată în fond.

6. Judecând apelul, instanța conchide: apelul procurorului se respinge, ca fiind nefondat; apelul avocatului Conțescu, în numele inculpaților se admite, din alte motive, se pronunță o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță.

7. Apelul este declarat în termenul prevăzut de art.402 CPP.

8. Temeiurile de fapt și de drept care duc la soluția enunțată sunt :

8.1. Judecarea apelurilor nominalizate se desfășoară conform procedurii prevăzute de art.436 CPP, evidențiindu-se că conform deciziei Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 18.12.2012 au fost admise recursurile ordinare declarate de procuror și partea vătămată Anatol Mătășaru, casată total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27.10.2011 în privința lui Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol.III, f.d.131-140).

Considerentele instanței de recurs sînt următoarele:

„...Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală hotărârii instanței de el pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Sub acest aspect, se reține că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

Potrivit art. 101 alin. (1), 230 alin. (2), 251 alin. (1) și (4), 325 alin. (1), 384 alin. (3), 385 alin. (1) pct. 1) - 4), 391 alin. (1) pct. 6), 394 alin. (4), 396 pct. 2), 417 alin. (1) pct. 6), 8), 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța ce apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Judecarea cauzei se efectuează în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Fiecare probă urmează să fie apreciată c n punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Hotărârea instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. La adoptarea hotărârii, instanța judecată soluționează chestiunea dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Partea descriptivă a sentinței de încetare a procesului penal trebuie să conțină descrierea și motivarea temeiurilor pentru încetarea procesului penal. Dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și

motivul pe care se întemeiază încetarea procesului. Decizia instanței de apel trebuie să cuprindă faptele constatate de prima instanță, temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date. Sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală. Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care a fost invocată la terminarea urmăririi penale, când partea ia cunoștință de materialele dosarului. În cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual.

Stipulările normelor enunțate au fost sfidate de către instanța de apel.

Astfel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, instanța de apel:

a) nu a indicat toate faptele imputate inculpaților prin rechizitoriu și constatate la prima instanță, fiind expuse în partea descriptivă a sentinței în 9 aliniate.

Or, în partea descriptivă a deciziei atacate, instanța de apel a specificat doar o parte din faptele respective, acestea fiind redată complet și denaturat în raport cu actul de învinuire și sentința (v. 7, f.d. 220, v. 3 f.d. 63, pct. 1, 3 din prezenta decizie);

b) nu a analizat toate probele, separat și în coroborare, cercetate de prima instanță și în ședința instanței de apel, consemnate în respectivul proces verbal (v. 3 f.d. 49 și pct. 3 din prezenta decizie);

c) nu a analizat și apreciat circumstanțele cauzei în raport cu toate capetele de învinuire incriminate inculpaților, cum ar fi că ei: „nu au întocmit o citație sau o ordonanță de aducere silită pe numele lui Mătășaru..., toți trei l-au doborât la pământ pe ultimul..., în continuare Floreac, depășindu-și în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, neavând nici o justificare de aplicare a violenței, acționând intenționat în vederea cauzării unei dureri și suferințe fizice, s-a urcat deasupra lui Mătășaru și i-a aplicat circa 6-8 lovituri cu pumnul în față..., de rând la acțiunile superiorului, Chirtoacă și Mocanu i-au aplicat și ei câte trei-patru lovituri fiecare cu picioarele în regiunea picioarelor și coastelor, apoi, în jurul orei 10-00, l-au urcat pe Mătășaru în automobil pentru a-l prezenta în CGP mun. Chișinău. În timpul escortării lui Mătășaru în CGP mun. Chișinău, deși ultimul deja era mobilizat și nu mai opunea rezistență, din partea colaboratorilor de poliție Floreac, Zhirtoacă și Mocanu iarăși, nejustificat, a fost aplicată forța fizică. Astfel Floreac i-a aplicat lui, Mătășaru circa 10 lovituri cu pumnul în regiunea capului, colegii săi Chirtoacă și Mocanu i-au aplicat fiecare părții vătămate câte 5-6 lovituri cu pumnul în regiunea coastelor și mâinilor”.

Pentru acest motiv, absolut neîntemeiat a concluzionat și că învinuirea înaintată inculpaților ar fi una: „viciată”. Mai mult, textul actului de învinuire nici nu condiționează o astfel de concluzie (v. 1, f.d. 220, pct. 3 din prezenta decizie);

d) eronat a concluzionat că decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie este un temei de încetare integrală a procesului penal de pe rol, deoarece în hotărârea

dată este constatat doar faptul că: „la reținerea lui Mătăsaru Anatol de către Mocanu Alexandru, Floreac Ghenadie și Chirtoacă Viorel, inculpatul Mătăsaru A. a opus rezistență colaboratorilor organelor afacerilor interne aflați în exercițiul funcțiunii, cauzând leziuni corporale lui Floreac Ghenadie și Chirtoacă Viorel.” Astfel, aceste constatări se referă doar la episodul privind reținerea lui Anatol Mătăsaru, dar, în felul cum sunt expuse în partea descriptivă a deciziei specificate, ele nu conțin nici o referire la acțiunile concrete, imputate inculpaților prin rechizitoriu și reproduse mai sus, la lit. c) (v. 3, f.d. 28 și pct. 3 din prezenta decizie);

e) neîntemeiat a constatat existența unei duble urmăririi penale a inculpaților pentru aceeași faptă (pct. 3 din prezenta decizie).

Astfel, prin ordonanța din 20 mai 2009 a fost dispusă pornirea urmăririi penale în baza art. 309/1 alin. (3) lit. c) Cod penal, împotriva colaboratorilor neidentificați ai MAI, pe motivul că, în perioada 08 - 11 aprilie 2009, Anatol Mătăsaru a fost supus actelor de tortură în timp ce se afla deținut în stare de arest în IDP CGP mun. Chișinău (v. 1 f.d. 10 și pct. 3 din prezenta decizie).

Totodată, prin ordonanța din 23 noiembrie 2009, a fost dispusă pornirea urmăririi penale în baza art. 328 alin. (2) lit. a) Cod penal, împotriva lui Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru, pe faptul că ei au comis exces de putere și depășirea atribuțiilor de serviciu la 08 aprilie 2009, când l-au maltratat fizic pe Anatol Mătăsaru în cadrul aducerii silite, escortării acestuia către CGP mun. Chișinău (v. 1 f.d. 1 și pct. 3 din prezenta decizie).

Deci, potrivit ordonanțelor nominalizate, urmărirea penală a fost pornită în privința persoanelor și pe fapte absolut diferite ca subiect, timp, loc și acțiuni infracționale.

Pe lângă aceasta, odată ce inculpații și avocații nu au abordat nulitatea acestor acte procedurale, presupuse a fi viciate juridic, în termenul prevăzut de lege, adică la terminarea urmăririi penale (v. 1 f.d. 194-214), ei au pierdut dreptul să conteste aceste acte ulterior, adică în instanțele de judecată, prezumându-se că au acceptat modul în care s-a desfășurat respectivul proces penal, iar instanța de apel nu a avut dreptul să invoce din oficiu asemenea circumstanțe;

f) a adoptat soluții nemotivate, neclare, divergente și ilegale. Or, în partea descriptivă a deciziei atacate este indicat că apelul procurorului nu-i întemeiat, iar conform părții dispozitive a deciziei acest apel a fost admis din alte motive, nefiind clar care sunt acestea și cum concordă ele cu principiul efectului devolutiv al apelului declarat de procuror doar în latura pedepsei aplicate inculpaților.

Mai mult, art. 391 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală nu prevede un asemenea temei pentru încetarea procesul penal ca: „*există circumstanțe care condiționează excluderea urmăririi penale*”, iar dispoziția că: „*există circumstanțe care condiționează excluderea urmăririi penale*” și că: „*există circumstanțe care condiționează tragerea la răspundere penală*” se contrazic atât reciproc, cât și soluției privind încetarea procesului penal {pct. 2 și 3 din prezenta decizie).

Circumstanțele expuse denotă în mod lucid faptul că instanța apel, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, nu a soluționat fondul ei și a apelurilor de pe rol în condițiile legii, deoarece a pronunțat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar...”

Pe această linie de considerente ale instanței de recurs, indicațiile căreia sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului, instanța de apel apreciază, că sînt nefondate motivele invocate de apelanți, concluzie bazată pe temeiurile de fapt și de drept ce conduc la soluția enunțată.

8.2. Cu privire la motivele invocate de avocatul Coțescu M., ce vizează temeinicia și legalitatea sentinței sub aspectul nevinovăției inculpaților, se relevă următoarele :

Urmărirea penală și judecata în fond s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate. Criticile cu privire la încălcările drepturilor procesuale pretinse, comise de organul de urmărire penală și instanța de judecată, precum și cele cu privire la aprecierea probelor invocate de apelant, în acest sens, nu sînt relevante și argumentate.

Din conținutul apelului nu se desprinde vre-un motiv de natură juridică capabil să influențeze soluția procesului penal, deoarece nu se referă la cazul în care ar rezulta încălcarea esențială a legii, soldată cu încetarea procesului penal sau cu achitarea inculpaților.

Declarînd apel, avocatul Coțescu M. nu arată precis, clar și convingător motivul care să se poată aprecia că dacă s-ar fi admis, ar fi schimbat soluția dată de prima instanță cu privire la vinovăția inculpaților în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Apelantul își întemeiază cerințele pe critici cu privire la presupusele încălcări de lege a intereselor și drepturilor procesuale ale inculpaților, care în opinia lor, au afectat dreptul la un proces penal echitabil, dar, după cum rezultă din lucrările dosarului, atît organul de urmărire penală și procurorul, cît și prima instanță, s-au ocupat în mod eficient cu această activitate, acordînd deplină relevanță prevederilor legale ce reglementează desfășurarea procesului penal, prin prisma respectării drepturilor și obligațiilor inculpaților, prevăzute la articolul 66 CPP.

Instanța de apel, verificînd legalitatea și temeinicia procedurilor efectuate în cauză, apreciază că în cursul procesului penal inculpații au beneficiat de dreptul la un proces echitabil, fiind respectate prevederile legale referitoare la competența după materie și după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în ședința de judecată, inclusiv la asigurarea participării apărătorului ce reprezintă interesele inculpaților etc.

La fel, apelantul își întemeiază cerințele cu privire la aprecierea probelor administrate în cauză, dar, după cum rezultă din conținutul sentinței, prima instanță s-

a ocupat în mod judicios cu această activitate, acordînd deplină eficiență prevederilor articolului 101 CPP.

Instanța de apel, uzînd de dreptul de a verifica legalitatea și temeinicia sentinței atacate, prin efectuarea atît a unei aprecieri proprii asupra veracității fiecărui mijloc de probă în parte, cît și a unei aprecieri de ansamblu a concluziei finale dedusă din totalitatea probelor administrate, își formează o convingere intimă, proprie cu privire la starea de fapt și de drept, similară cu cea constatată de prima instanță cu privire la existența infracțiunii, la vinovăția inculpatei, la calificarea faptei reținute în sarcina inculpatei, la pedeapsa aplicată inculpaților, la soluționarea acțiunii civile, la alte împrejurări relevante în cauză.

Pe această linie de gîndire, se apreciază că probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, fiind obținute legal, sînt admisibile și sînt apreciate conform prevederilor articolului 101 CPP.

Astfel, sînt pertinente, concludente, utile și veridice probele puse la baza condamnării inculpaților, și anume : *declarațiile părții vătămate A.Mătășaru, martorilor : V. Caitaz, J. Savitchi, I.Paiu, R.Saachian, T.Mînăscuță și A.Gramațchi; procesele-verbale de confruntări între bănuții G.Floreac, V.Chirtoacă, A.Mocanu și partea vătămată A.Matasaru, în cadrul cărora Matasari și-a susținut pe deplin depozițiile sale, conform circumstanțelor în care a fost reținut și maltratat (f.d. 129-138, volumul 1); procesele-verbale de recunoaștere a bănuțiilor de către partea vătămată A.Matasari (f.d. 67-72, volumul 1); rapoartele de expertiză medico-legală conform cărora cet. Matasari i-au fost provocate vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată exprimate prin: „traumatism cranio - cerebral închis, comoție cerebrală, excoriații pe partea piloasă a capului, echimoze cu edem și excoriație pe nas, echimoze pe membrele superioare și inferioare" (f.d.87-89, volumul 1).*

În acest context, nu există temeii pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

În atare situație, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

Sentința cuprinde elementele definatorii condamnării, prevăzute de articolul 394 alin.(1) și (2) CPP.

Prin urmare, este corectă concluzia primei instanțe privind starea de fapt constatată și privind calificarea faptei inculpaților la timpul judecării cauzei

Pe această linie de considerente, instanța înlătură apărările apelantului, în sensul cerințelor de achitare a inculpaților sau de încetare a procesului penal, apreciindu-le ca neîntemeiate.

Nerecunoașterea vinovăției și susținerile apelantului că inculpați n-au săvîrșit infracțiunea imputată nu echivalează cu achitarea acestora, devreme ce probele prezentate în spriginul învinuirii, administrate și apreciate de prima instanță – relevate în cuprinsul sentinței, verificate în ședința instanței de apel, dovedesc cu certitudine

săvârșirea excesului de putere, cu aplicarea violenței și vinovăția inculpaților în săvârșirea acestei infracțiuni.

Sușinerile că inculpații au acționat în limitele legii, conform atribuțiilor de serviciu, fiind în exercițiul funcției exercitate, iar partea vătămată a opus rezistență și a aplicat violență față de ei, ca colaboratori de poliție – nu se confirmă, deoarece ce cu certitudine s-a constatat că, fiind persoane cu funcție de răspundere, în virtutea prevederilor art.123 Cod penal, îndeplinind obligațiunile funcționale au încălcat grav cerințele art. 3 a Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, adoptată la Roma la 04 noiembrie 1950; art. 24 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova adoptată la 29 iulie 1994; art. 1, art. 2, pct. 2), 4), art. 12, pct. 1), art. 14, art. 15 a Legii nr. 416- XII din 18 decembrie 1990 cu privire la poliție; obligațiunile funcționale, care-i obligau să-și desfășoare activitatea pe baza respectării stricte a legilor, să protejeze viața, sănătatea și libertățile cetățenilor, interesele societății și ale statului de atentate criminale și de alte atacuri nelegitime; să prevină și curme crimele și alte infracțiuni, să mențină ordinea publică și să asigure securitatea publică; să ia măsuri pentru apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității a cetățenilor; să comunice despre aplicarea forței fizice șefului său direct, să nu supună pe nimeni la torturi; să poarte responsabilitatea personală pentru realizarea întocmai a atribuțiilor de serviciu, să răspundă de respectarea principiilor ce guvernează conduita polițistului, legislației în domeniul drepturilor omului, a legislației procesual-penale, alte acte normative ce reglementează activitatea de serviciu - în loc de aceasta, Ghenadie Floreac acționând cu titlu oficial ca persoană ce reprezintă Ministerul Afacerilor Interne, în coparticipație cu colegii săi de serviciu - Viorel Chirtoacă și Alexandru Mocanu, intenționat a comis excesul de putere, provocându-i vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății de scurtă durată cet.Mătășaru A.

Rezultă, deci, că prin existența laturii obiective a componenței de infracțiune reținute în sarcina inculpaților sînt acțiunile acestora care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; cauzarea daunelor în proporții considerabile intereselor ocrotite de lege ale persoanelor și legătura de cauzalitate între acțiunile săvârșite de inculpați, ca persoane cu funcție de răspundere (persoane oficiale), competențele lor ca polițiști, date prin lege sau printr-un act normativ subordonat legii și urmările survenite (rezultatul infracțional).

Sub aspectul laturii subiective rezultă că acțiunile s-au realizat prin intenție directă sau indirectă, adică inculpații trebuiau să-și dea seama că acțiunile lor ating atât interesul public, cât și drepturile, interesele ocrotite prin lege ale persoanei fizice – Mătășaru A. și creează o stare de pericol pentru buna desfășurare a activității organului de ocrotire a normelor de drept – poliția, în care activau, fiind persoane publice în funcție de atribuțiile de serviciu exercitate în timpul săvârșirii infracțiunii.

Obiectul juridic nemijlocit al componenței de infracțiune prevăzute de art.328 Cod penal, în cauză, îl constituie relațiile sociale referitoare la buna desfășurare a activității de serviciu a organului de poliție.

Prin urmare, sînt nefondate motivele invocate de apelant – avocatul Conțescu.

8.3. Cu privire la motivele invocate de procuror, ce vizează pedeapsa aplicată inculpaților, sub aspectul blîndeții se apreciază ca fiind nefondate.

În apel și în ședința de judecată în apel, procurorul a susținut cerințele cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre în baza articolului 328 alin.(2) lit.a) Cod penal, cu excluderea dispozițiilor privind aplicarea articolului 90 Cod penal.

Cererea privind mărirea termenului închisoarei aplicate inculpatului nu este argumentată din punct de vedere juridic, respectiv, nu se ia în considerație efectul retroactiv al legii penale.

Astfel, sînt total nefondate cerințele privind aplicarea unei pedepse mai aspre în baza articolului 328 alin.(2) lit.a) Cod penal, devreme ce potrivit modificărilor efectuate în Codul penal prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, publicată în Monitorul Oficial nr. 263-269 din 21.12.2012, la articolul 328 alineatul (2), literele a) și c) sînt abrogate.

Prin urmare, motivele invocate de apelant – procurorul sînt nefondate.

8.4. În conformitate cu prevederile art. 409, alin.(2) CPP, examinînd aspectele de fapt și de drept ale cauzei, din oficiu, în speță se constată efectul retroactiv al legii penale.

Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru au fost condamnați în baza articolului 328 alin.(2), lit. a) Cod penal – ca excesul de putere, adică săvârșirea de către o persoană cu funcție de răspundere a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice, însoțite cu aplicarea violenței.

Prin Legea nr. 252 din 08.11.2012, publicată la 21.12.2012 în Monitorul Oficial Nr. 263-269, la articolul 328 alineatul (2), literele a) și c) se abrogă.

Prin Legea respectivă, este abrogat și articolul 309¹ Cod penal, care reglementa infracțiunea – tortura, însă este legiferată o nouă componentă de infracțiune - tortura, tratamentul inuman sau degradant, prevăzută la articolul 166¹ Cod penal.

Analizînd conținutul normei penale speciale noi ce prevede răspunderea penală pentru tortura, tratamentul inuman sau degradant, se observă că indicile calificativ a exesului de putere – acțiuni însoțite de aplicarea violenței (articolul 328 alin.(2) lit.a) Cod penal în redacție veche) se regăsește în articolul 166¹ alin.(1) Cod penal în redacție nouă prin formula legislativă : cauzarea intenționată a unei dureri sau a suferinței fizice ori psihice, care reprezintă tratament inuman ori degradant de către o persoană publică.

Analizînd, în plan comparativ, sancțiunile normelor penale speciale enunțate (articolul 328 alin.(2) lit.a) Cod penal în redacție veche și articolul 166¹ alin.(1) Cod penal în redacție nouă), se observă că norma penală nouă, în vigoare, este mai aspră sub aspectul termenului pedepsei complementare.

În speță este inaplicabil articolul 166¹ alin.(1) Cod penal dat fiind că în conformitate cu prevederile articolului 10 Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa, ori în alt mod ameliorează situația persoanei care a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au

săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

Raportînd prevederile cadrului legislativ existent la starea de fapt stabilită în cauză, prin prisma efectului retroactiv al legii penale, fapta săvîrșită de inculpați urmează a fi calificată în baza articolului 328 alin.(1) Cod penal, conform indicilor calificativi : săvîrșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice.

Prin urmare, se impune condamnarea inculpaților în baza articolului 328 alin.(1) Cod penal.

Soluționînd chestiunea cu privire la pedeapsă, instanța de apel i-a în considerație prevederile din articolele 7, 61, 75, 90 Cod penal, precum și cele din articolele 7, 24, 385, alin.(1), pct.5)-8) și 394, alin.(2) Cod de procedură penală.

Se evidențiază, ca fiind atenuante, următoarele circumstanțe: inculpații anterior n-au fost tras trași la răspundere penală, se caracterizează pozitiv la locul de trai și de serviciu.

Conform prevederilor articolului 394 alin.(2) CPP, la stabilirea pedepsei se ia în considerație sancțiunea articolului 328 alin.(1) Cod penal prevede și o altă categorie de pedeapsă principală – amendă și, pe această linie de gîndire, ținînd cont de circumstanțele cauzei enunțate, de persoana inculpaților, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpaților, se consideră că nu este rațional ca inculpaților să le fie aplicată pedeapsa cu închisoarea, deoarece, în cauză sînt întrunite condițiile prevăzute de lege, care justifică aplicarea pedepsei cu amendă.

În contextul dat, se consideră necesar aplicarea pedepsei complimentare privirea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova.

8.5. Cu privire la acțiunea civilă se apreciază ca fiind legale și întemeiate dispozițiile sentinței privind soluționarea chestiunii respective, motiv pentru care urmează a fi menținute.

Conform articolelor 59-62 CPP, Mătăsarul A., constituit în procesul penal respectiv ca parte vătămată și parte civilă, este în drept să ceară repararea prejudiciului material și moral cauzat în urma infracțiunii și, în acest sens, conform articolelor 219-221, 225 și 387 CPP, soluționînd acțiunea civilă, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, se consideră corectă soluția privind admiterea, în principiu, a acțiunii civile urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

9. În consecință, vis-a-vis de temeiurile de fapt și de drept relevate, potrivit legii, se impune soluția enunțată în concluzie.

În conformitate cu prevederile art.415, alin.1, pct.1, lit. c) și alin.1, pct.2 – 418 Cod de procedură penală, instanța

d e c i d e :

apelul procurorului se respinge, ca fiind nefondat;

apelul avocatului Conțescu, în interesele inculpaților se admite, din alte motive, se pronunță o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță:

Floreac Ghenadie, Chirtoacă Viorel și Mocanu Alexandru se recunosc vinovați de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 328, alin.(1) Cod penal și, conform legii respective, se pedepsesc cu amendă în mărime de 400 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în organele MAI pe un termen de 2 ani, fiecare.

Decizia este definitivă și executorie, însă este cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 zile.

Decizia motivată este pronunțată la 08 mai 2013.

Președintele ședinței de judecată

Judecătorul

Judecătorul